

BORÅS STAD

Tertial 1 2024

Överförmyndarnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Nämndens uppdrag och ansvar	3
2.1 Nämndens grunduppdrag, väsentliga händelser	3
2.2 Uppdraget som arbetsgivare	3
2.3 Mänskliga rättigheter	3
3 Intern kontroll	3
3.1 Kontrollmoment som följs upp varje månad, kvartal eller tertial.....	4
3.2 Åtgärder för att minimera risker med hög riskbedömning	4
4 Resurser	5
4.1 Nämndens verksamhet 1.....	5

1 Inledning

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet. I ansvarsområdet ingår att utreda och handlägga ärenden enligt föräldrabalken. Huvuduppgiften är att utöva tillsyn över ställföreträdarnas uppdrag som gode män, förvaltare och förmyndare.

Av det totala antalet aktiva ärenden utgör cirka 60 procent traditionella godman- och förvaltarskap enligt föräldrabalken. Resterande del är ärenden avseende bland annat legalt förmynderskap, särskilt förordnade vårdnadshavare, godmanskap i jävsituationer och för bortavarande/okända dödsbodelägare samt godmansförordnande för ensamkommande barn.

2 Nämndens uppdrag och ansvar

2.1 Nämndens grunduppdrag, väsentliga händelser

Överförmyndarnämnden är en tillsynsmyndighet med uppdrag att genom sin granskning se till att den som har en ställföreträdare inte lider rättsförluster på grund av ställföreträdarskapet.

Förutom det löpande arbetet med handläggning av ärenden inom nämndens verksamhetsområde har tertial 1, i likhet med andra år, präglats av det huvudsakliga tillsynsarbetet med att granska ställföreträdarnas årsräkningar. När granskningen är utförd kan nämnden fatta beslut om arvoden och ersättningar till ställföreträdarna. Granskningen är som mest intensiv under perioden februari-juni och kräver insatser från hela personalen. Uppgiften är mycket resurskrävande och betyder ökad arbetsbelastning för handläggarna eftersom den sker parallellt med ordinarie handläggningsarbete.

Nämnden har under tertialet också fokuserat på att utbilda nya ställföreträdare som kan ta uppdrag för andra än anhöriga. Uppdrag som ställföreträdare är i grunden ideellt. Under det aktuella tertialet har 15 utomstående personer utbildats. Tyvärr är det inte alla som går vidare för att slutligen ta uppdrag.

Under inledningen av året har nämnden fortsatt arbetet med att ta det uppdaterade ärendehanteringssystemet i drift. Uppdateringen är en förutsättning för att framöver kunna digitalisera ärendehantering. Till följd av personalbrist på grund av vakanta tjänster har dock arbetet försenats.

2.2 Uppdraget som arbetsgivare

Överförmyndarnämndens verksamhet kräver personal med hög kompetens, och framförallt juridisk sådan. Det är en utmaning att rekrytera personal med rätt kompetens eftersom lönenivån inom kommunen gör att nämnden inte kan konkurrera med arbetsgivare i regionen. Nämnden konkurrerar även med andra enheter inom kommunen om sökandena. För att kunna behålla personal försöker nämnden göra arbetsuppgifterna mer omväxlande och se till att medarbetarna får kompetensutbilda sig i en god omfattning.

2.3 Mänskliga rättigheter

Överförmyndarnämnden är kommunal tillsynsmyndighet med starkt lagstyrd verksamhet. Utgångspunkten är att beakta allas likhet inför lagen samt iakttäta saklighet och opartiskhet. Överförmyndarnämnden arbetar för jämställdhet och likabehandling oberoende av ålder, etniskt ursprung, sexuell läggning, funktionsnedsättning och värderingar. Jämställdhetsperspektivet genomsyrar det dagliga arbetet via exempelvis det systematiska arbetsmiljöarbetet.

3 Intern kontroll

Överförmyndarnämnden har inga kontrollmoment med höga risker.

3.1 Kontrollmoment som följs upp varje månad, kvartal eller tertial

Verksamhet / Process	Riskbild	Kontrollmoment med analys	Åtgärd
Verksamhetskontroller	Risk för brist på gode män till ensamkommande barn vid ökat asylmottagande.	<p>Kontroll av att tillräckligt antal ställföreträdare finns tillgängliga</p> <p><u>Analys</u> Riskbilden och kontrollmomentet överfördes till plan 2024 mot bakgrund av händelserna i Europa. Kontroll sker fortlöpande varje vecka genom omvärldsbevakning. Den befarade ökningen av antalet ensamkommande till Sverige har uteblivit. Det är snarare så att antalet har minskat kraftigt och har inte kommit upp i de nivåer som Migrationsverkets tidigare prognoser angett.</p> <p>Bedömningen är att det för närvarande inte krävs några åtgärder.</p>	För närvarande krävs ingen åtgärd
Ställföreträdare	Risk för svårigheter att få tag i nya ställföreträdare	<p>Att nämnden har tillräckliga metoder att föreslå ställföreträdare även för svåra och tunga ärenden</p> <p><u>Analys</u> Löpande kontroll sker varje vecka vid handläggarnas veckomöten. Det blir allt svårare att rekrytera personer som kan tänka sig ta det i grunden ideella uppdraget som ställföreträdare. Många ärenden blir allt svårare och mer komplexa. Nämnden får in tämligen många ansökningar genom intresseanmälningar och utbildning av personer sker fortlöpande. Till de svåra ärendena krävs dock erfarna personer. Nämnden kan framöver komma att behöva så kallade professionella ställföreträdare vid sidan av de som tar uppdrag på ideell basis. Erfarenhetsmässigt är det känt för nämnden att möjligheten att rekrytera minskar avsevärt under senvåren och under sommarmånaderna. Nämnden kommer efter sommaren 2024 gå ut med annonser i social media och på annat sätt öka möjligheterna för rekrytering.</p> <p>Bedömningen är att dessa åtgärder för närvarande är tillräckliga.</p>	För närvarande krävs ingen åtgärd

3.2 Åtgärder för att minimera risker med hög riskbedömning

Arbetet med nämndens interna kontroll startar med att en riskanalys görs. Riskanalysen ska ge en kartläggning av nämndens största riskområden. Risker som bedöms inträffa med stor sannolikhet och samtidigt får allvarliga konsekvenser ska åtgärdas direkt.

Om nämnden i arbetet med riskanalysen har identifierat risker med en riskbedömning på 16, redovisas dessa risker tillsammans med åtgärder.

4 Resurser

4.1 Nämndens verksamhet 1

4.1.1 Resultat

4.1.1.1 Ekonomiskt sammandrag (Tkr)

	Utfall jan-apr 2023	Budget 2024	Budget jan-apr 2024	Utfall jan-apr 2024	Avvikelse jan-apr 2024	Prognos-avvikelse
Statsbidrag	0	0	0	0	0	0
Avgifter och övriga intäkter	0	250	83	0	-83	0
Summa intäkter	0	250	83	0	-83	0
Personal	-2 782	-9 172	-3 057	-2 701	356	0
Lokaler	-114	-357	-119	-119	0	0
Material och tjänster	-155	-523	-174	-139	35	0
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0	0
Summa kostnader	-3 051	-10 051	-3 350	-2 959	391	0
Buffert (endast i budget)	0	-99	-33	0	33	0
Nettokostnader	-3 051	-9 900	-3 300	-2 959	341	0
Kommunbidrag	3 107	0	0	0		
Resultat jämfört med kommunbidrag	56	0	0	341		
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat	0	0	0	0		
Godkända "öronmärkta" projekt	0	0	0	0		
Resultat jämfört med tillgängliga medel	56	0	0	341		
Ackumulerat resultat	0	0	0	0		

4.1.1.2 Resultatanalys

Överförmyndarnämnden redovisar en budgetavvikelse till och med april månad på +341 tkr. Prognosen för helåret är att nämnden har en ekonomi i balans.

Kostnader för personal och ställföreträdare

Personalkostnaderna består av posterna kostnader för Överförmyndarenhetens personal och kostnader för ställföreträdarnas arvoden och ersättningar. Den positiva budgetavvikelsen beror främst på vakanta tjänster i början av året. Även kostnaderna för ställföreträdarnas arvoden och ersättningar visar en positiv budgetavvikelse.

Intäkter

Nämnden får ersättning från Individ- och familjeomsorgsnämnden för godmanskostnader för ensamkommande barn. Betalning sker i december månad. Nämnden utgår från att den uppgörelsen kommer att gälla även i fortsättningen.

Buffert

Nämndens buffert har inte använts och prognosen är att den inte kommer att användas.

4.1.2 Verksamhetsanalys

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Utfall jan-apr 2023	Budget 2024	Budget jan-apr 2024	Utfall jan-apr 2024	Avvikelse jan-apr 2024	Prognos-avvikelse
Överförmyndarverksamhet	3 051	10 051	3 300	2 959	-341	0
Summa	3 051	10 051	3 300	2 959	-341	0

Väsentliga budgetavvikelser och orsaker

Överförmyndarverksamheten redovisar en positiv budgetavvikelse på 341 tkr. Som nämnts beror avvikelserna främst på vakanta handläggartjänster under delar av året. Vakanserna har tillsatts.

En del av avvikelserna kan hänföras till utbetalningarna av arvoden och ersättningar till ställföreträdare. En orsak är den kraftiga höjningen av prisbasbeloppet som har inneburit att exempelvis sjukersättningar och liknande till enskilda personer höjts så att fler av huvudmännen kommer över gränsvärdena för betalningsskyldighet och därmed själva har fått stå för del av ersättningen till ställföreträdaren. Överförmyndarnämndens arvodering sker med tillämpning av det föregående årets prisbasbelopp, det vill säga uppdragsårets prisbasbelopp. Pensioner och sjukersättningar beräknas däremot på det nya årets prisbasbeloppet och därför ligger till grund för betalningsskyldigheten. En annan orsak är att nämnden under första tertialet fattat färre arvodesbeslut jämfört med samma period förra året.

Åtgärder

Inga åtgärder vidtas.